

LE RAPPORT ANNUEL
DE LA SOCIÉTÉ DES SCIENCES HISTORIQUES
ET PHILOLOGIQUES UKRAINIENNE
À PRAGUE.
Année 12e (1934—1935).

РІЧНЕ СПРАВОВЗДАННЯ
Українського Історично-Філологічного
Товариства в Празі.

Рік дванадцятий (1934—1935).

П Р А Г А 1935.

ВИДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНО-ФІЛОЛОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА В ПРАЗІ.

СПРАВОЗДАННЯ

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНО-ФІЛОЛОГІЧНОГО
ТОВАРИСТВА В ПРАЗІ ЗА ЧАС ОД 31.У.1934 до 30.У.1935.

/XII рік діяльності/.

С к л а д Т о в а р и с т в а т а й о г о

о р г а н і в.

Заяв про вступлення в члени Товариства протягом минулого року не поступало й нікого нового до свого складу Т-во не прийняло. До того ж, Товариство понесло в цьому році дуже тяжку втрату. 1-го квітня 1935.р. у Варшаві після довшої тяжкої хвороби помер д.чл. Товариства, його фундатор і секретарь в р.р. 1923-1928 проф.В.О.Біднов; а 5-го травня цього ж року в Ужгороді несподівано на удар серця помер д.чл.Т-ва з р. 1923-го проф.др.Станіслав Дністрянський. Обидва покійні члени Т-ва були видатними вченими й заслуженими українськими діячами. Їхня смерть викликала широкий відгомін серед громадянства - звістка про неї обійшла майже всю українську пресу, багато часописів уже помістило - а деякі заповіли - огляди їхньої наукової діяльності, друкували про це також і деякі чужі часописи. Наше Т-во на звістку про смерть вшанувало пам'ять покійних вставанням: проф.В.Біднова на

х/Було зачитане й прийняте до відома на річних загальних Зборах Товариства дня 4.червня 1935.р.

засіданні 2.квітня, а проф.С.Дніотрянського 7.травня. Крім того, своє перше по Великодних феріях засідання Товариство присвятило спеціально пам'яті В.О.Біднова. На цьому засіданні Голова Т-ва проф.Д.В.Антонович в своєму вступному слові подав основні біографічні відомости про покійного, особливо про його працю в нашому Т-ві й для Т-ва, а також зробив характеристику В.О.Біднова, як людини й громадянина; секретарь Т-ва в своєму рефераті на тому засіданні подав огляд багатої й різносторонньої наукової праці проф.В.О.Біднова, як історика церкви й історика Степової України, архівального діяча, видавця історичних матеріалів, бібліографа й т.д. Намічені на те засідання спогади проф.Д.Дорошенка про життя й громадську працю В.О.Біднова не були прочитані через занедужання прелєгента й Товариство заслухало їх на сьогоднішніх річних зборах. На засідання пам'яті В.О.Біднова прибули не тільки члени Т-ва та його постійні гости, а також і багато приятелів та прихильників покійного. З них поет Олекса Стефанович присвятив пам'яті проф.В.Біднова свого вірша /октава/, що й був прочитаний на засіданні Головою Т-ва. Салля засідання в цей день була прикрашена портретом проф. В.Біднова, що його виконзла спеціально для того пані К.М.Антонович.

Наукові засідання пам'яті В.О.Біднова відбулися також у Варшаві в Українському Науковому Інституті дня 10.травня з рефератами проф.Д.Антоновича, проф.О.Лотоцького та співробітників 1 учнів покійного з кола духовенства, й у Берліні, в Українському Науковому Інституті, який присвятив своє засідання 17-го травня спільно обом покійним нашим членам, що були й членами Українського Наукового Інституту в Берліні, проф.В.Біднову й проф.С.Дні-

стрианському. З рефератами на тому берлінському засіданні виступали з наших членів: др. М. Антонович, доц. др. Б. Крупицький і проф. др. І. Мірчук.

В цьому році синодик нашого Т-ва збільшився вже до 6-ти записів членів: Р. Ладенко помер у Празі 30 жовтня 1929 р., В. К. Липинський 14 червня 1931 р. коло Відня, М. П. Левицький 16 червня 1932 р. у Луцьку, К. В. Лоський 14 жовтня 1933 р. в Празі, В. О. Біднов 1 квітня 1935 р. у Варшаві й Ст. Дністрианський 5 травня 1935 р. в Ужгороді.

Склад Т-ва в XII році існування супроти попереднього року зменшився на 2 члени. На 31 травня 1935 р. нараховувалося всього 54 члени Т-ва: з них 45 дійсних і 9 членів-співробітників.

Що до місця перебування, то з членів Т-ва в цей час мешкає в Празі й околицях - 28, в інших містах ЧСР - 3, решта - 23 перебуває за кордоном Чехословаччини, а саме: у Львові - 7, у Варшаві - 6, в Берліні - 3, в Парижі - 2, в Галле н/З /Німеччина/, на Волині, в Америці, Фінляндії й ССРСР - по 1-му.

Управа Товариства на останніх річних Зборах, що відбулися 5 червня м.р. була переобрана таємним голосуванням в старому складі: Головою - проф. Д. Антонович, заступником Голови - проф. Д. Дорошенко, Серетарем - доц. др. С. Наріжний і скарбником проф. др. А. Артимович. Ревізійна Комісія через аклямацію обрана в складі проф. А. Яковлева і проф. С. Слюсаренка. Представництво Товариства в Українському Академічному Комітеті, як і в році попередньому, виконували: Голова Т-ва проф. Д. Антонович та проф. А. Яковлів. Останній з функціями заступника голови в Управі цього Комітету.

Д і я л ь н і с т ь Т о в а р и с т в а

і в минулому році, як і давніше, виявлялася в наукових засіданнях, на яких члени Т-ва читали свої праці й подавали їх під обговорення. Всього таких засідань у минулому році відбулося 27 /ч.ч.301-327/. Доповідів на них зроблено 41. Загальне число докладів у цьому році перейшло півтисячу й досягло 508: По окремим рокам засідання й доповіді розподіляються так:

На праці нашого Т-ва в минулому році великий вплив мала смерть Акад. М.Грушевського. На вістку про смерть цього великана нашої історичної науки, Історично-філологічне Товариство не тільки шанувало його пам'ять вставанням /на засіданні 4.XII.1934/, а рішило також присвятити оглядові й оцінці річмонанітної наукової діяльності М.Грушевського ряд своїх засідань, для яких було намічено біля 20 різних докладів.	В році	Було членів	Відбулося засідань.	Зроблено докладів.
	I - 1923/24	31	20	24
	II - 1924/25	35	30	41
	III - 1925/26	38	29	47
	IV - 1926/27	40	24	37
	V - 1927/28	46	28	48
	VI - 1928/29	48	27	42
	VII - 1929/30	53	34	57
	VIII - 1930/31	56	30	53
	IX - 1931/32	57	24	40
	X - 1932/33	56	29	43
	XI - 1933/34	56	25	35
	XII - 1934/35	54	27	41

З цієї програми протягом минулого року виконана приблизно половину - прочитано 9 докладів, а саме: І/П.В.Ф е д е н к а про

З цієї програми протягом минулого року виконана приблизно половину - прочитано 9 докладів, а саме: І/П.В.Ф е д е н к а про

Історіософію М.Грушевського, 2/ І.Т.Б і л е ц ь к о г о про працю М.Грушевського для історії літератури /І частина/, 3/А. І.Я к о в л е в а праці М.Грушевського в галузі історії права, 4/В.В.С а д о в с ь к о г о про М.Грушевського, як історика укр.економічних відносин, 5-6/ Д.І.Д о р о ш е н к а про наукову й науково-організаційну працю М.Грушевського /два видклади/, 7/Д.В.А н т о н о в и ч а про працю М.Грушевського для мистецтва /І частина/, 8/С.О.С і р о п о л к а про працю для історії освіти на Україні й 9/ В.К р у п н и ц ь к о г о про археографічну працю М.Грушевського.

Крім того, декто з членів нашого Товариства відчитав свої праці про М.Грушевського в інших наукових установах - на тих академіях, що їх влаштували з нагоди смерті М.Грушевського. Що до наміченої програми докладів про М.Грушевського, то в нашому Товаристві лишилися тим часом не здійсненими доповіді на такі теми: праця М.Грушевського в галузі історіографії, етнології й фольклору, в галузі археології, античної історії, історії всесвітньої, історії церкви, про М.Грушевського, як історика України, про його погляди на спірні питання української історії, про мову М.Грушевського, про його учнів, про М.Грушевського, як бібліографа, редактора й белетриста, а також закінчення оглядів праці М.Грушевського, як історика літератури й мистецтва. Треба згадати, що до виконання наміченої програми зголосилися й наші львівські члени: В.В.Дорошенко, В.І.Сімович і др.Іл. Свенціцький.

Матеріальні недостатки й видавничі труднощі все це унеможливають Товариству видання його праць. Так само не дійшло до реалізації й видання збірника, присвяченого науковій діяльності

М.Грушевського, хоч більшість читаних в Товаристві рефератів про М.Грушевського були приготовлені до друку, а деякі вже навіть і появилися в публікаціях.

З інших спеціальних засідань Товариства в цьому році було три Шевченковських - 12, 19 і 26 березня з рефератами 4 д.д. чл.чл.: акад.С.С м а л ь-С т о ц ь к о г о - "Кобзарь в першому збірнику Шевченкових поезій "Кобзарь", проф.Л.Б і л е ц ь к о г о - "Кризи в Шевченковій творчості", доп.П.Ф е д е н к а - "Шевченко в публіцистичній критиці", проф.Д.А н т о н о в и ч а - "Якою мовою було видано Назаря Стодолю".

На це^ж же XII рік діяльності припало й століття з дня народження буковинського соловія О.Ю.Федьковича. В Товаристві ця річниця була відзначена рефератом проф.Л.Білецького на тему "О.Федькович і Т.Шевченко" /4.XII.1934/.

Дуже урочисто відбулося ювілейне засідання на честь д.чл. Товариства проф.О.Г.Лотоцького з нагоди 40-ліття його наукової праці /27.XI.1934/. Ці збори відбулися при участі заслуженого ювілянта, запрошеного Т-ом з Варшави, і в присутності біля півсотні гостей, здебільшого представників різних Товариств і установ, серед яких треба згадати офіційних представників Української Господарської Академії в ЧСР /в особі ректора/, Високого Педагогічного Інституту імені Дрвгоманова в Празі /в особі проректора/, Філософічного Факультету Українського Університету /в особі декана/ й инш. На цьому засіданні Голова Товариства проф.Д.Антонович оцінив громадсько-національне значіння праці ювілянта; огляд наукової діяльності був поданий в рефератах проф. В.Біднова й проф.В.Садов-

ського, а громадської в рефераті проф. Д. Дорошенка. Проф. В. Віднов уже не міг прибути на засідання й свій реферат про "Наукову працю проф. О. Лотоцького" надіслав з Варшави; проф. В. Садовський читав про "Працю О. Лотоцького в галузі економічних наук", а проф. Д. Дорошенко свій реферат про "Життя й громадську діяльність О. Г. Лотоцького" опрацював головню на основі власних спогадів з свого довголітнього співробітництва з ювілятом.

З нагоди ювілею проф. О. Лотоцького наше Товариство одержало багато привітів для ювілята, надісланих українцями з різних країн Європи й Америки, а найбільше з Волині. Святкування ювілею О. Г. Лотоцького в нашому Товаристві мало великий відгомін серед українського громадянства і в пресі.

Прочитані в минулому році в Товаристві доповіді поміж окремими членами розподіляються так. Найбільше - числом 7 - прочитав Голова Товариства проф. Д. Антонович; по 4 дали проф. Л. Білецький і доц. С. Наріжний; по 3 доповіді прочитали проф. Д. Дорошенко, др. О. Кандиба, акад. С. Сміль-Стоцький і проф. А. Яковлів; по 2 доповіді - проф. В. Садовський, доц. П. Феденко і проф. В. Щербаківський; по I-му реферату дали 9 членів, а саме: др. М. Антонович, проф. А. Артимович, проф. В. Віднов, др. Б. Круницький, проф. В. Сімович, проф. С. Сірополько, доц. В. Січинський, проф. В. Слюсаренко і проф. Д. Чижевський.

Як видно з цього, в минулому році не ослаб зв'язок Товариства з його "закордонними" членами, з яких др. М. Антонович і проф. Д. Чижевський особисто виступили з докладами в Т-ві /обидва знайомили з результатами своїх архівних розшукув в німецьких архівах Берліна й Галле н/3/, проф. В. Віднов і доц. Б. Круницький надіслали для прочитання в Товаристві свої праці. Крім того реферат

проф. А. Артимовича про 2. Міжнародний З'їзд Славістів у Варшаві 1934 року був опрацьований прелєгентом спільно з проф. В. Сімо-вичем. Обидва вони були учасниками цього конгресу в якому з наших праяких членів брав ще участь проф. В. Щербаківський. Реферат про праці цього конгресу Товариство заслухало й обго-ворило на своєму засіданні 6. XI. 1934.

Відвідуємость засідань у минулому році представляється такими числами: 242 на членів і 150 на гостей - разом 392 одиниці на 27 засідань. Отже на одно припадає пересічно 9 членів і 5 гостей - разом 14 осіб, хоч фактично цей висновок дещо порушують наші спеціальні засідання.

Що до участі в дискусіях, то для всіх 41 викладів за рік занотовано 80 виступів. З цього на деякі виклади припадає аж 6 виступів /проф. А. Яковлева - До питання про автора Історії Русов, доц. Б. Крупницького - Про археографічну працю М. Грушевського/, або 5 /як на доповіді проф. А. Артимовича й проф. В. Сі-мовича та проф. В. Щербаківського - про 2. Славій. З'їзд у Варшаві, доповідь доц. П. Феденка про історіософію М. Грушевського, проф. Д. Дорошенка про наукову й науково-організаційну працю М. Грушевського/; доповіді проф. Л. Білецького про О. Федьковича й Т. Шевченка й Кризи в шевченковій творчості, Дра М. Антоновича про листування гр. Кочубея з бар. Штайном, проф. В. Щербаківського про українське весілля - викликали дискусію 4-х осіб кожда. Решта доповідей - менше.

Всі засідання в минулому році, крім одного, відбулися під головуванням проф. Д. Антоновича. Засідання 14. У. 1935, коли Голо-ва Товариства перебував у Галичині, а заступник голови проф. Д.

ГРОШОВЕ

Додаток I

УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИЧНО - ФІЛОЛОГІЧНОГО ТОВАРИСТВА

Поступлення.

Ч л е н с ь к і в к л а д к и .

Д.В.Антонович	Кч. 20.-
М.Д.Антонович	" 20.-
В.О.Біднов	" 65.-
О.Г.Лотоцький	" 75.-
Г.В.Омельченко.....	" 10.-
А.І.Яковлів	" 10.-

Кч. 200.-

‰ Банку

" 20.46.

Всього поступлень Кч. 220.46.

Залишалось в касі Товариства готівкою
на ЗІ.У.1934.р.

905.79.

Р а з о м

1126.25.

Скарбник:

Ревізійна Комісія:

СПРАВОЗДАННЯ

В ПРАЗІ ЗА ЧАС ВІД ЗІ.У.1934 до 30.У.1935.р.

В и д а т к и:

Літографії Ярковського за Справоздання про одинадцятий рік діяльності Т-ва	Кч. 128.-
Друкарні "Політика" за обкладинки до справоздання.....	" 120.50
Поштові й інші видатки	" 29.90
<hr/>	
Всього видатків.....	Кч. 278.40
Лишається в касі Товариства готівкою на ЗІ.У.1935.р.	847.85
<hr/>	
Р а з о м	II26.25

Др.АРТИМОВИЧ /в.р./

Ф.СЛЮСАРЕНКО /в.р./

А.ЯКОВЛІВ /в.р./

Додаток II.

СПИСОК ДОКЛАДІВ
прочитаних на засіданнях Іст.-Філ.Т-ва
в 1934/35 році.

- АНТОНОВИЧ, Д.В.: І/Актор Т.М.Домбровський /26.VI/, 2/3 нагоди століття одної театральної афіші /13.XI./, 3/О.Г.Лотоцький - лицар української книжки /27.XI/, 4/Причинок до коментарів Т.Шевченка/до походження слова "кравчина"/-4.XII/, 5/Праця М.Грушевського в галузі укр.мистецтва - I частина /12.II/, 6/Якою мовою було написано "Назаря Стодоля" /26.III/, 7/Пам'яті В.О.Біднова /30.IV/.
- АНТОНОВИЧ, М.Д.: І/3 листування гр Кочубея з бар.Штайном/II.XII/.
- АРТИМОВИЧ, Аг.В.: І/Другий Міжнародний Зїзд Словістів у Варшаві 1934 р. Спільно з В.І.Сімовичем /6.XI./.
- БІДНОВ, В.О. І/Наукова праця О.Г.Лотоцького /27.XI/.
- БІЛЕЦЬКИЙ, Л.Ш. І/Шевченкова повість "Художник" і її історія /12.VI/, 2/О.Федькович і Т.Шевченко /4.XII/, 3/Праця М.Грушевського для історії укр.літератури-I частина /5.II/, 4/Кризи в Шевченковій творчості /19.III./.
- ДОРОШЕНКО, Д.І.: І/Громадська діяльність О.Г.Лотоцького /27.XI./, 2-3/Спогади про наукову й науково-організаційну співпрацю з М.Грушевським /26.II і 5.III/.
- КАНДИБА, О.О.: І/Рукopi Чсл.держ.Археологічного Інституту в лїтї 1934р./11.XII/, 2/Шипинське селище Трипільської культури /7.V/, 3/Старчевська фаза середньо-дунайського неоліту/14.V/.
- КРУПНИЦЬКИЙ, Б.: І/Археографічна праця М.Грушевського /21.V./.
- НАРІЖНИЙ, С.П.: І/XI рік діяльності Укр.Істор.-Філ.Т-ва в Празі /5.VI./, 2/М.Бакунін у світлі новіших публікацій /13.XI/, 3/Славно-українські погляди й програма М.Бакуніна /20.XI/, 4/Наукова праця проф.В.О.Біднова /30.IV/.
- САДОВСЬКИЙ, В.В.: І/Праця О.Г.Лотоцького в галузі економічних наук /27.XI/, 2/М.Грушевський, як історик укр.економічних відносин /19.II/.
- СІМОВИЧ, В.І.: І/2.міжнародний Зїзд Словістів у Варшаві 1934р. /спільно з Аг.В.Артимовичем, 6.XI/.
- СІРОПОЛСЬКИЙ, С.О.: І/Праця М.Грушевського з історії освіти на Україні /7.V/.
- СІЧИНСЬКИЙ, В.Ю.: І/Українське шкolo ХУІ-ХІХвв. /26.VI/.
- СЛЮСАРЕНКО, Ф.П.: І/Промова Демостена прїти Делїтіна /Данї про довїз хлїба з територїї України до Атен у ІУ.в.пер.кр./-28.V/.
- СМАЛЬ-СТОЦЬКИЙ, С.О.: І/Питання про схїдно-словянську прамову або праруську мову /5.VI/, 2/3 приводу фонетичного опису укр.мови й діалектологічної карти проф.І.Зілинського /19.VI/, 3/Кобзар

- логового Університету, з 30.У.1923.р.
- 13.З а л о з е ц ь к и й, В.Р., др., доцент УУ, з 7.Х.1924.р.
- 14.К а н д и б а, О.О., др.філ., асистент при кафедрі Археології УУ, з 25.ХІ.1930.р. - чл. співробітник, з 8.ХІ.1932.р. - дійсний член.
- 15.К о л е с с а, О.М., др.філ., звичайний професор УУ, професор Карлового Університету, з 30.У.1923.р.
- 16.К р у п н и ц ь к и й, Б., др., доцент УУ, з 17.У.1932.р.
- 17.Л о з и н с ь к и й, М., др., з 13.УІ.1923.р.
- 18.Л о т о ц ь к и й, О.Г., професор Варшавського Університету, директор УНІВ, з 7.УІ.1923.р.
- 19.М а т ю ш е н к о, Б.П., др., звичайний професор УУ, з 29.І.1929.р.
- 20.М і р ч у к, І.І., др., звичайний професор УУ, директор УНІВ, з 7.УІ.1923.р.
- 21.Н а р і ж н и й, С.П., др.філ., доцент УУ, з 6.ХІІ.1927.р. чл.-співробітник, з 6.ХІ.1928.р. - дійсний член.
- 22.О г і с н я к о, І.І., др.філ., з 15.Х.1929.р.
- 23.О м е л ь ч е н к о, Г.В., доцент УВП, з 9.ХІ.1926.р.
- 24.П а с т е р н а к, Яр., кустос Музею Наукового Товариства ім. Шевченка, з 2.УІ.1925.р.
- 25.П а ч о в с ь к и й, В., др.філ., з 1.УІ.1926.р.
- 26.П е р ф е ц ь к и й, С.М., др. професор Університету Коменського в Братиславі, з 19.ІІ.1924.р.
- 27.П р о к о п о в и ч, В.К., з 20.ІУ.1926.р.
- 28.С а д о в с ь к и й, В.В., проф. УГА, з 18.Х.1927.р.

